

Varhaiskasvattajien näkemyksiä digitalisaa- tiosta

LAB-ammattikorkeakoulu
Sosionomi (AMK), Sosiaali- ja terveysala
Kevät 2021
Heli Kaltto & Ninni Kyllönen

Tiivistelmä

Tekijä(t) Kaltto Heli Kyllönen Ninni	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK Sivumäärä 23 + 2 liitettä	Valmistumisaika Kevät 2021
Työn nimi Varhaiskasvattajien näkemyksiä digitalisaatiosta		
Tutkinto Sosionomi (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio Luumäen kunnan varhaiskasvatus		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa tietoa digitalisaation vaikutuksista sekä merkityksestä varhaiskasvatuksen arjessa. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Luumäen kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Opinnäytetyössä aihetta tarkasteltiin kasvattajien näkökulmasta 3–6-vuotiaiden ryhmissä. Tavoitteena oli saada selville, onko digitalisaatio vaikuttanut varhaiskasvatukseen, ja jos on, niin millä tavoin. Tavoitteena oli myös tuottaa tietoa Luumäen kunnan varhaiskasvattajille digitalisaation merkityksestä varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Opinnäytetyön aineiston keruu toteutettiin Webropol-ohjelman avulla laaditulla strukturoimattomalla sähköisellä kyselylomakkeella. Kysely lähetettiin vastaajille yleisenä internet- linkkinä. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä sekä teemoittelua apuna käyttäen.</p> <p>Digitalisaatio oli vastausten mukaan muuttanut varhaiskasvatuksen työmenetelmiä sekä toimintatapoja. Digitalisaation nähtiin monipuolistuttaneen sekä rikastuttaneen varhaiskasvatuksen työmenetelmiä. Suurimpina hyötyinä koettiin paperitöiden väheneminen, ajan säästyminen, viestinnän helpottuminen sekä tiedon hankinnan helpous. Digitalisaation haittoina puolestaan koettiin laitteiden toimimattomuus, ruutuajan lisääntyminen sekä laitteiden käytön osaamattomuus. Digitalisaatio näkyy varhaiskasvatuksen arjessa monin eri tavoin. Se on tuonut varhaiskasvattajille uusia työmenetelmiä sekä osaltaan näin helpottanut työntekoa. Digitalisaation haitat ovat myös kuitenkin näkyvissä varhaiskasvatuksen arjessa. Koska digitalisaatio tulee olemaan pysyvä osa varhaiskasvatusta, on tärkeää, että varhaiskasvattajille annetaan mahdollisuuksia osallistua erilaisiin koulutuksiin, jotka tukevat ja ylläpitävät digitaalista osaamista.</p> <p>Saimme luotua tietopakettia digitalisaation vaikutuksista varhaiskasvatuksessa. Luumäen varhaiskasvattajat voivat hyödyntää tätä työssään tarvittaessa. Opinnäytetyön jatkotutkimusideaksi nousi kartoitus kasvattajien nykyisistä digitaalisista taidoista.</p>		

Asiasanat

digitalisaatio, varhaiskasvatus

Abstract

Author(s) Kaltto Heli Kyllönen Ninni	Type of Publication Thesis, UAS Number of Pages 23 + 2 appendices	Published Spring 2021
Title of Publication Views of early childhood educators on digitalisation		
Name of Degree Bachelor of Social Services (UAS)		
Name, title and organization of the client Early childhood education in Luumäki's municipality		
Abstract <p>The meaning of the thesis was to find out the effects of digitalisation and its significance in everyday life of early childhood education. The thesis was carried out in collaboration with the early childhood education of Luumäki's municipality. In the thesis, the topic was surveyed from the point of view of educators in groups of 3–6- years old. The goal was to discover whether digitalisation has affected early childhood education and, if so, in what way. The goal was also to provide information to early childhood educators in the Luumäki's municipality about the significance of digitalisation in early childhood education.</p> <p>The thesis was carried out as a qualitative research. The collection of the material was carried out using an unstructured electronic questionnaire prepared using the Webropol program. The questionnaire was sent to the respondents as a general internet link. The material was analysed with inductive content analysis and also thematically.</p> <p>Along to the responses, digitalisation had changed the working methods and practices of early childhood education. Digitalisation was seen as diversifying and enriching the working methods of early childhood education. The biggest benefits were reduced paperwork, saving time, easier communication and easy access to information. The disadvantages of digitalisation were the inoperability of the equipment, the increase in screen time and the incompetence of using the equipment. Digitalisation is showing in everyday life of the earlychildhood education in many ways. It has imported new working methods to the educators and it has also eased educators' work. The disadvantages of the digitalisation are also showing in the everyday life of early childhood education. Because digitalisation will always be a part of early childhood education it's important that educators are given possibilities to attend different schoolings that support and maintain digital know-how.</p> <p>We were able to create an information package on the effects of digitalization in early childhood education. Luumäki's early childhood educators can take advantage of this in their work when needed. Further research idea could be a mapping of educators' current digital skills.</p>		

Keywords

digitalisation, early childhood education

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Digitalisaatio	3
2.1	Mitä on digitalisaatio?	3
2.2	Digitalisaation vaikutukset yhteiskunnassa	3
3	Varhaiskasvatus	5
3.1	Mitä varhaiskasvatus on?	5
3.2	Päiväkodissa järjestettävä varhaiskasvatus	5
4	Digitalisaatio varhaiskasvatuksessa.....	7
4.1	Miten digitalisaatio näkyy varhaiskasvatuksessa?.....	7
4.2	Pelit ja pelaaminen varhaiskasvatuksessa	8
4.3	Varhaiskasvattajien digitaaliset taidot ja asenteet	9
5	Opinnäytetyön toteutus	10
5.1	Yhteistyö Luumäen kunnan varhaiskasvatuksessa	10
5.2	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset.....	10
5.3	Aineiston keruu.....	11
5.4	Aineiston analysointi	12
5.5	Luotettavuustarkastelu ja eettiset kysymykset	13
6	Opinnäytetyön tulokset	15
6.1	Digitalisaation vaikutukset varhaiskasvatuksen työmenetelmiin ja arkeen	15
6.2	Digitalisaation hyödyt varhaiskasvatuksessa	15
6.3	Digitalisaation haitat varhaiskasvatuksessa	16
6.4	Kehittämisideat	17
7	Yhteenveto	18
7.1	Johtopäätökset	18
7.2	Pohdinta	19
	Lähteet	21

Liitteet

Liite 1. Saatekirje

Liite 2. Kyselylomake

1 Johdanto

Digitalisaatio mahdollistaa uusia toimintatapoja ja antaa vaihtoehtoja toiminnallemme. Yhteiskunta onkin ollut nopean teknologisen muutoksen kohteena viimeisten vuosien aikana. Myös varhaiskasvatus on saanut tästä osansa. Varhaiskasvattajilta tämä edellyttää niin sanottua digiloikkaa. Tämä vaatii uusia teknologisia taitoja ja myös uudenlaista ajattelutapaa. Varhaiskasvattajien tulisikin pohtia digitaalisen teknologian hyödyntämistä varhaiskasvatuksessa ja kuinka lapsia käytännössä tutustetaan teknologian käyttöön. Varhaiskasvatuksessa lasten suhde teknologiaan rakentuu muun muassa niin lasten keskinäisen kuin lasten ja aikuisten välisen vuorovaikutuksen sekä teknologisten laitteiden kautta. Tarkasteltaessa digitaalista teknologiaa lapset näyttäytyvät aikuisia osaavampana sukupolvena. Tämä haastaa ja horjuttaa vallitsevia, aikuisten paremmuuteen nojaavia käytänteitä. (Koivula & Mustola 2017, 37, 39, 44.) Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan teknologista osaamista tarvitaan monella tasolla aina lasten ja perheiden arjesta yhteiskunnalliseen osallistumiseen asti.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tietoa digitalisaation vaikutuksista sekä merkityksestä varhaiskasvatuksen arjessa. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Luumäen kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Opinnäytetyössä aihetta tarkastellaan kasvattajien näkökulmasta 3–6-vuotiaiden ryhmissä. Tavoitteena on saada selville, onko digitalisaatio vaikuttanut varhaiskasvatukseen, ja jos on, niin millä tavoin. Tavoitteena on myös tuottaa tietoa Luumäen kunnan varhaiskasvattajille digitalisaation merkityksestä varhaiskasvatuksessa.

Aiheemme on ajankohtainen, koska digitalisaatio ja teknologisoituminen ovat tällä hetkellä puhuttavia aiheita. Digitalisaatio näkyy myös aina vain vahvemmin nuorempien lasten keskuudessa, joten haluamme lähteä tutkimaan sen vaikutuksia. Aiheestamme tekee entistä ajankohtaisemman nykyinen maailmantilanne, kun COVID-19 eli koronavirus on levinnyt maailmanlaajuisesti pandemiaksi. Tämän vuoksi yhteiskunta on joutunut muuttamaan toimintaansa digitaalisemmaksi todella lyhyellä aikavälillä. Myös varhaiskasvatus on saanut tästä osansa. Varhaiskasvattajat ovat joutuneet muuttamaan työmenetelmiään enemmän digimuotoon. Varhaiskasvatuksessa muun muassa palaverit ja koulutukset ovat siirtyneet etämuotoon toteutettavaksi digitaalisten laitteiden välityksellä. Digimuotoon siirryttäessä paperityöt siirtyvät erilaisten digitaalisten laitteiden välityksellä toteutettaviksi.

Varhaiskasvatuksen digitalisaatiosta tai varhaiskasvattajien digitaalisesta osaamisesta löytyi melko vähän aiempia tutkimuksia. Tutkimukset aiheesta keskittyivät pääasiassa mediakasvatukseen. ”*Mediakasvatus on siis mediasta opettamisen ja oppimisen prosessi, ja medialukutaito on sen tulos.*” Myös Kaartokallion (2020) mukaan ”*lasten digitaalisen median käyttöä koskeva keskustelu on ääripäitä korostavaa, mutta tutkimustietoa on vähän*

saatavilla.” Salomaan (2016) mukaan tutkimusta tarvittaisiin kuitenkin laadukkaan media-kasvatuksen pedagogiikan tukemisessa ja juurruttamisessa osaksi varhaiskasvattajien ammatillista osaamista.

2 Digitalisaatio

2.1 Mitä on digitalisaatio?

"Digitalisaatio tarkoittaa tiedon tallentamista, siirtämistä ja käsittelyä tietokoneiden ymmärtämässä muodossa." Digitalisaatio kattaa myös taloudellisen ja yhteiskunnallisen muutosprosessin, joka on seurausta tieto- ja viestintätekniikan kehityksestä. (Itkonen 2015.) Digitalisaation edetessä tulee uudistaa toimintatapoja, sisäistää prosessien digitalisointia sekä muuttaa palveluita sähköiseen muotoon. Digitalisaatio antaa täysin uudenlaisia vanhoille sekä tutuille toiminnolle ja näin se muuttaa maailmaa nopeissa sykleissä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016, 4–5.) Laajimmassa merkityksessään digitalisaatio on osaltaan kansainvälistänyt koko talous- ja yhteiskuntajärjestelmää (Koiranen ym. 2016, 24).

Digitalisaatio ei ole eri liiketoiminta-aloja mylläävä tekninen kehitys, vaan ilmiö, joka muuttaa elämistemme ehtoja perustavanlaatuisesti. Digitalisaation myötä arkemme muuttuu, mutta niin muuttuu myös se, miten ymmärrämme itseämme sekä mahdollisuutemme ihmisinä. (Lindgren ym. 2019, 15.) Digitalisaation myötä monella työpaikalla tulee samanaikaisesti luopua vanhasta sekä rakentaa ja oppia täysin uutta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vanhat toimintamallit, ajattelutavat ja käytännöt tulisi korvata uusilla. Digitalisaation avulla pyritään parantamaan työn ja toiminnan tehokkuutta sekä sen laatua (Ilmarinen & Koskela 2015, 32, 51). Lisäksi digitalisaatio muuttaa yhteiskunnan perusoletuksia sekä rakenteita. Digitaalisen kehityksen myötä vanhat toimintatavat voivat jopa kokonaan unohtua. Moni asia on hoitunut ennen paikallisen elämänmuodon sekä sen totuttujen roolijakojen mukaan, mutta digitaalisuus on tuonut suuren joukon tätä totunnaisuutta rikkovia ratkaisuja. Digitalisaatio ei myöskään välttämättä ole yksilöille miellyttävä muutos. Kun yhä useamman työ automatisoidaan moni työntekijä "putoaa kelkasta". (Lindgren ym. 2019, 17–19.)

2.2 Digitalisaation vaikutukset yhteiskunnassa

Digitalisaatio on muokannut ihmisten elämäntapaa maailmanlaajuisesti. *"Se on vaikuttanut ihmisten tapaan olla vuorovaikutuksessa, ilmaista itseään, vaikuttaa toisiin ihmisiin, tehdä valintoja, kuluttaa ja luoda uusia ilmiöitä."* Innovaatiot kuten internet, matkapuhelimet ja sosiaalinen media, ovat poistaneet rajoitteita ajan, paikan sekä tiedonsaannin näkökulmasta. (Koiranen ym. 2016, 24; Kortelainen & Ratinen 2019, 20.) Digitalisaatio muuttaa myös ihmisten tapaa hankkia ja saada informaatiota, hoitaa asioita sekä jakaa kokemuksiaan (Ilmarinen & Koskela 2015, 13). Myös uutiset ja muu ajankohtainen informaatio ovat nopeimmin saatavilla digitaalisten viestintäkanavien kautta sekä sosiaalisten suhteiden ylläpito on entistä monikanavaisempaa. *"Digitalisaation kehityksen vaikutukset ovat yhtä vaikeasti*

ennustettavissa kuin itse käsite on määritettävissä.” (Koiranen ym. 2016, 24; Kortelainen & Ratinen 2019, 20.)

Digitalisaatio on edennyt epätasaisesti yhteiskunnan eri alueilla. Myös eri väestöryhmien välillä sähköisten palvelujen käytössä ilmenee edelleen suuria eroja. Etenkin esimerkiksi nuoremmat ikäpolvet, korkeasti koulutetut, kaupunkilaiset ja korkeatuloiset ovat länsimaissa omaksuneet uudet digitaaliset palvelut ja niiden hyödyntämisen. Jotkin ryhmät ovat kuitenkin jääneet kokonaan uusien palvelujen ulkopuolelle. Ulkopuolelle jääneiden palvelunsaantimahdollisuudet ovat heikentyneet, koska yritykset ja julkinen sektori panostavat tällä hetkellä sähköisiin palveluihin ja karsivat samalla perinteisiä palvelumuotoja. (Koiranen ym. 2016, 26–28.) Tästä hyvänä esimerkkinä toimii se, että maailma on muuttumassa vauhdilla paperittomaksi. Paperittomuus avaa muun muassa uusia mahdollisuuksia digitaalisille palveluille. (Ilmarinen & Koskela 2015, 123.)

Uuden teknologian käyttö on vakiintunut suhteellisen nopeasti osaksi yhteiskunnan toimintaa. Se edellyttää jatkuvaa uusien asioiden omaksumista. Digitalisaatio muuttuu, kun digitalisoituminen lisääntyy. On siis tärkeää, että kaikki väestöryhmät pysyvät myös jatkossa mukana kehityksessä. (Ilmarinen & Koskela 2015, 23; Koiranen ym. 2016, 29.) On kuitenkin kyseenalaista, kuinka me pysymme tässä kaikessa muuttumisessa mukana. Digitalisaatio voi olla ihmisille haastavaa ja jopa pelottavaa omana ilmiönään, sillä digitalisaatio määrittää tavan, miten me yhdessä lähdemme sitä aktiivisesti kehittämään. (Lindgren ym. 2019, 23–25.)

3 Varhaiskasvatus

3.1 Mitä varhaiskasvatus on?

”Varhaiskasvatus on kokonaisuus, joka muodostuu lapsen suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksesta, opetuksesta sekä hoidosta. Siinä painottuu erityisesti pedagogiikka.” (Opetushallitus 2020a.) Nykyään varhaiskasvatusta pidetään erittäin tärkeänä kaikkialla maailmassa. Tiedetään, että lapset ovat hyvin uteliaita tutkimaan ympäristöään, avoimia oppimaan ja innokkaita kokeilemaan uutta. Lapsuuden merkityksen ymmärtäminen sekä tietämys lasten kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta ovatkin pedagogisen toiminnan perustaa. Varhaiskasvatusta pidetäänkin merkityksellisenä, jotta lapset voivat oppia ymmärtämään ympäristöään ja toimimaan siinä. (Drigas & Kokkalia 2017, 35.)

Varhaiskasvatus pitää sisällään monenlaisia tehtäviä. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä edistää lasten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Lisäksi varhaiskasvatus pyrkii ehkäisemään lasten syrjäytymistä. Onkin tärkeää tuntea jokainen lapsi ja ottaa huomioon hänen yksilöllinen kehityksensä. Varhaiskasvatuksessa myös huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää. Varhaiskasvatuksessa kasvattajat tukevat huoltajia heidän kasvatustyössään. Varhaiskasvatus pyrkii mahdollistamaan huoltajien osallistumisen työelämään sekä opiskeluun. Varhaiskasvatus tukee ja vahvistaa lapsen osallisuutta ja hänen toimijuuttaan yhteiskunnassa. (Opetushallitus 2020b.)

3.2 Päiväkodissa järjestettävä varhaiskasvatus

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan *”varhaiskasvatuksen järjestämisestä ohjaavat velvoitteet perustuvat Suomen perustuslakiin, varhaiskasvatukseen ja varhaiskasvatuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin.”* Varhaiskasvatusta tulee järjestää kunnassa sellaisessa laajuudessa sekä toimintamuodoissa kuin kunnan tarve edellyttää. Myös yksityinen palveluntuottaja voi järjestää varhaiskasvatusta. (Varhaiskasvatustalaki 540/2018, 5§, 43§.)

Yleisin varhaiskasvatuksen toimintamuodoista on päiväkodeissa toteutettava varhaiskasvatus. Toiminta päiväkodeissa on pääsääntöisesti ryhmissä tapahtuvaa. *”Lapsiryhmät voidaan muodostaa eri tavoin ottaen huomioon esimerkiksi lasten ikä, sisarussuhteet tai tuen tarve.”* Päiväkodeissa laadukkaan varhaiskasvatuksen yhtenä voimavarana pidetään moniammatillista ja riittävää henkilöstöä, kun kaikkien osaaminen on käytössä ja vastuut, tehtävät sekä ammattiroolit toteutuvat tarkoituksenmukaisella tavalla. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 18.) Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimii varhaiskasvatuksen opettajia, sosionomeja sekä lastenhoitajia. Kunnassa tulee olla

käytettävissä myös varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluita. Lisäksi lasten tarpeet sekä varhaiskasvatuksen tavoitteet huomioon ottaen, varhaiskasvatuksessa tulee olla myös muuta henkilöstöä. Päiväkodeissa toiminnasta vastaa kuitenkin johtaja. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 25 §.)

4 Digitalisaatio varhaiskasvatuksessa

4.1 Miten digitalisaatio näkyy varhaiskasvatuksessa?

Erilaiset mediat kuten mobiilipelit, YouTube-ohjelmat ja nettipuhelut, ovat osa nykypäivän lapsuutta, sillä kasvuympäristöt ovat nykyään varhaislapsuudesta asti tulvillaan erilaisia medioita. Nykykulttuurissamme lapset tarvitsevat medialukutaitoa, jota edistetään mediakasvatuksella. (Salomaa 2016, 137.) Mediakasvatus tarjoaa lapsille mahdollisuuksia aktiiviseen toimintaan sekä itseilmaisuun. Se edistää myös mahdollisuuksia osallistumisen ja vaikuttamisen kokemuksiin. Kun lapset saavat olla mukana suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa mediakasvatuksellista toimintaa yhdessä kasvattajien kanssa, lasten mediataidot vahvistuvat. Arkisessa puheessa mediakasvatuksella viitataan paljolti myös digilaitteisiin, joiden pedagogiseen hyödyntämiseen ei koeta olevan riittävästi valmiuksia tai kiinnostusta varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksessa mediakasvatuksen rinnalla puhutaan myös mediataidoista, medialukutaidoista tai monilukutaidosta sekä tieto- ja viestintätaitojen oppimisesta. Käytännössä työyhteisöissä päätetään, mihin asioihin mediakasvatuksessa keskitytään sekä millaisia tavoitteita sille asetetaan. Tämä vaatii työyhteisöissä pohdintaa ja ymmärrystä toiminnan tavoitteista sekä yhteistä keskustelua kasvatuksesta ja oppimisesta mediakulttuurissa. (MLL 2017, 6.)

Varhaiskasvattajalta edellytetään nykyään uusia teknologisia taitoja ja uudenlaista ajattelutapaa. Varhaiskasvattajien tieto- ja viestintäteknologiset taidot vaihtelevat kuitenkin vielä suuresti. Vain pieni osa varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on opiskellut mediakasvatusta. Kasvattajilta vaaditaan myös rohkeutta kokeilla uutta ja tehdä tilaa lasten kokeiluille. (Nyfelt 2019, 5; Salomaa 2016, 137; Vantaan kaupunki 2015, 4.) ”*Haaste varhaiskasvatuksessa on se, että heikkojen teknologisten taitojen lisäksi monilta kasvattajilta puuttuu pedagogista osaamista teknologian hyödyntämiseksi*” (Koivula & Mustola 2017, 38). Kasvattajien halu omaan ammatilliseen kehittymiseen ja kiinnostus kuulla lasten näkemyksiä luo perustan laadukkaalle mediakasvatukselle. Kun varhaiskasvattajien tieto ja näkemys laajenevat mediakasvatuksesta ja sen monimuotoisuudesta, vahvistuu myös heidän tietoisuutensa omasta mediakasvattajuudestaan. (MLL 2017, 8.)

Varhaiskasvatukseen ja sen arkeen ovat tulleet vahvaksi osaksi digitaaliset teknologiat ja erityisesti tablettitietokoneet. Varhaiskasvatusta ohjaavat opetussuunnitelmat ovat muuttuneet, ja ne velvoittavat nykyään päiväkoteja siihen, että lapsille tulee taata mahdollisuus tutustua teknologiaan sekä omaksua erilaisia mediataitoja heidän ikä- ja kehitystasolleen sopivassa ympäristössä. ”*Teknologiasta onkin tullut yksi keskeinen pedagogisen oppimisen osa-alue ja oppimisväline.*” (Nyfelt 2019, 5; Salomaa 2016, 146.) Digitalisaatio on

vaikuttanut myös dokumentoinnin käytäntöihin, ja suurin osa siitä tapahtuukin nykyään verkossa. ”*Laadukkaan pedagogisen toiminnan edellytys on suunnitelmallinen dokumentointi, arviointi ja kehittäminen*” (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 37). Lasten sukupolvesta voidaan käyttää käsitettä ”diginatiivi”, joka viittaa heidän teknologiseen taitavuu-teensa. Taustalla on ajatus siitä, että subjektiiviset kokemukset muovaavat aivoja. Siksi diginatiiveilla ajatellaankin olevan jo fyysisesti erilaiset lähtökohdat teknologian kohtaami-seen, sillä teknologia on tänä päivänä oleellinen osa lasten arkea. (Koivula & Mustola 2017, 38.)

4.2 Pelit ja pelaaminen varhaiskasvatuksessa

Pelit ja pelaaminen ovat nykyään osa lasten arkea. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan ”*lasten kulttuurin ja lapsille suunnatun median tunteminen auttaa henkilöistöä ymmärtämään lasten leikkejä. Myös erilaiset pelit ja digitaaliset välineet tarjoavat niihin monenlaisia mahdollisuuksia.*” Pelillisyydellä tarkoitetaan pelien tavoitteellista käyttä-mistä eri opetustilanteissa, joissa asioita halutaan käsitellä mielekkäällä tai konkreettisella tavalla. Pelillisyyteen kuuluu muun muassa videopelit, digitaaliset sekä kortti- ja lautapelit. Pelilliset työmenetelmät tulisi valita aina lasten tarpeiden mukaisesti. Niitä voi käyttää niin yksilö- kuin ryhmätilanteissa. Pelillisyyden avulla voidaan kasvattaa omia kykyjä, oppia koh-taamaan erilaisia vaikeuksia sekä siirtyä ongelmakeskeisestä ajattelusta voimavarakeskei-seen ajatteluun. Tämän vuoksi pelit ja pelillisuus ovat erityisen hyviä toimintatapoja, kun halutaan edistää osallisuutta ja hyvinvointia. Lisäksi pelillisuus toimii vuorovaikutuksen ja kuulemisen työvälineenä. (Opetushallitus 2018, 39–40; THL 2020.) Pelaamisella voi olla varhaiskasvatuksessa myös pedagogisia tavoitteita kuten laskeminen, oman vuoron odot-taminen sekä ongelmanratkaisu.

Varhaiskasvatuksessa oppimispelien suunnittelu tulisi yhdistää varhaiskasvatuksen tavoit-teisiin. Varhaiskasvatuksessa käytettävien oppimispelien tulee täyttää eri oppimisalueiden vaatimat tavoitteet. Oppimispelien käytössä tulisi edistää lasten tunteiden, asenteiden, ky-kyjen, tiedon ja taitojen kehittymistä eri näkökulmista. Tämä on opetuksen perimmäinen tavoite oppimispelien avulla. Oppimispelien tulee olla lasten fysiologiset ja psykologiset omi-naisuudet huomioonottavia. Hyvän oppimispelin tulee ottaa huomioon sille tarkoitetun ikä-ryhmän lasten fysiologiset ja psykologiset ominaisuudet. (Li 2018, 211.) Asianmukaisella käytöllä, sisällöllä ja asiayhteydellä digitaaliset pelit ja sovellukset voivat vaikuttaa myöntei-sesti pientenkin lasten oppimiseen, koska niitä voidaan mukauttaa käyttäjänsä mukaan (Pa-padakis ym. 2020). Pelit ja pelillistäminen ovatkin merkittäviä aktiivisen oppimisen muotoja (Eronen ym. 2020, 1).

Viime vuosikymmenen aikana oppimiseen tarkoitettujen mobiilisovellusten määrä on kasvanut räjähdysmäisesti. Niistä suuri osa on kohdennettu kolmesta kuuteen vuotiaalle lapsille. Tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että vain pieni osa niistä on luotu ottaen huomioon pienten lasten kehitys- ja oppimisprosessit ja näin ollen ovat luotettavia lasten kanssa käytettäväksi. (Papadakis ym. 2020.) Pelillisyyden käyttöön voi liittyä muitakin haasteita. Haasteita voi olla esimerkiksi erilaiset tekniset haasteet, ajankäyttöön liittyvät haasteet, sekä epävarmuus saatavilla olevista hyödyistä. ”*Nämäkin rajoitteet ja niiden sitovuus riippuvat paljon siitä, mihin peleillä pyritään, millä intensiteetillä niitä ajatellaan käytettävän, ja mikä on käytetty peliformaatti.*” (Eronen ym. 2020, 2.)

4.3 Varhaiskasvattajien digitaaliset taidot ja asenteet

Teknologinen kehitys ja viestintäteknologian muutos ovat haastaneet kokonaisuudessaan yhteiskuntamme sekä yhteiskuntajärjestelmän (Lindgren ym. 2019, 204). Nykypäivän kysymys ei ole se, tulisiko tieto- ja viestintäteknologiaa käyttää päiväkodeissa, vaan kuinka voidaan tukea varhaiskasvatuksen työntekijöitä tietämyksellä, työkaluilla ja strategioilla, joita tarvitaan digitaalisen ympäristön nopeissa muutoksissa. Kasvattajilla voi olla epävarmuuksia tieto- ja viestintäteknikan käytöstä varhaiskasvatuksessa. Useimmat kasvattajat, toisin kuin hoidossa olevat pienet lapset, ovat alkaneet käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa vasta myöhäisemmässä vaiheessa. Tämän vuoksi kasvattajat voivat osoittaa usein vastustusta tieto- ja viestintäteknikan käytöstä varhaiskasvatuksessa. He pitävät työnsä perustana kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta sekä konkreettista oppimistapaa. (Mikelić Preradović ym. 2017, 162–163.)

Koska tieto- ja viestintäteknikan käyttöönotosta sekä sen käytöstä ei ole tarkkoja säännöksiä, jotkut kasvattajat käyttävät tietotekniikkaa suuressa määrin, kun taas toiset eivät lainkaan. Koska tieto- ja viestintäteknikka on yleistynyt varhaiskasvatuksessa, kasvattajilla on mahdollisuus rakentaa vahvempia suhteita vanhempiin ja osallistaa enemmän perheitä lastensa arkeen varhaiskasvatuksessa. Kasvattajat tarvitsevat myös ohjausta tehdäkseen päätöksiä siitä, mitkä digitaaliset työvälineet ovat hyväksyttäviä ja miten ottaa ne mukaan lasten kanssa varhaiskasvatuksessa. (Mikelić Preradović ym. 2017, 163, 170–171.) Tieto- ja viestintäteknikka voi tehdä opetuksesta ja oppimisesta tehokkaampaa, kun siihen ei sisälly pelkästään tekniikasta oppiminen, vaan oppiminen tekniikan avulla (Kokkalia ym. 2017, 76).

5 Opinnäytetyön toteutus

5.1 Yhteistyö Luumäen kunnan varhaiskasvatuksessa

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Luumäen kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Toteutimme opinnäytetyön Luumäen kahdessa päiväkodissa. Keväällä 2020 kirjoitimme opinnäytetyösuunnitelman sekä suunnittelimme kyselyrunгон ja sen mukana lähetettävän saatekirjeen. Saimme tutkimusluvan Luumäen kunnan sivistystoimen johtajalta kesällä 2020.

Syyskuussa 2020 lähetimme saatekirjeen sekä kyselylomakkeen opinnäytetyöhön osallistuville päiväkodeille. Vastausaika oli ensin kuukauden, mutta vähäisen vastaajamäärän vuoksi pidensimme vastausaikaa toisella kuukaudella. Tammikuussa 2021 aloimme työstämään opinnäytetyöraporttia sekä analysoimaan aineistoa. Opinnäytetyö valmistuu keväällä 2021.

5.2 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa tietoa digitalisaation vaikutuksista sekä merkityksestä varhaiskasvatuksen arjessa. Opinnäytetyössä aihetta tarkasteltiin kasvattajien näkökulmasta 3–6-vuotiaiden ryhmissä. Tavoitteena oli saada selville, onko digitalisaatio vaikuttanut varhaiskasvatukseen, ja jos on, niin millä tavoin. Tavoitteena oli myös tuottaa tietoa Luumäen kunnan varhaiskasvattajille digitalisaation merkityksestä varhaiskasvatuksessa. Tutkimuskysymykset opinnäytetyössämme ovat:

1. Miten digitalisaatio näkyy varhaiskasvatuksen työmenetelmissä päiväkodin arjessa?
2. Mitä hyötyä digitalisaatiosta on varhaiskasvatuksessa varhaiskasvattajien näkökulmasta?
3. Mitä haittaa digitalisaatiosta on varhaiskasvatuksessa varhaiskasvattajien näkökulmasta?

Tutkimuskysymyksemme olettavat, että digitalisaatio on jo joillain tavoilla vaikuttanut ja muokannut varhaiskasvatusta ja sen käytäntöjä. Oletamme tämän johtuvan digitalisaation yleistymisestä sekä lisääntymisestä yhteiskunnassamme. Ensimmäisellä tutkimuskysymyksellämme haluamme selvittää, miten digitalisaatio on vaikuttanut varhaiskasvatuksen työmenetelmiin vai näkyvätkö sen vaikutukset varhaiskasvatuksessa. Haluamme saada myös varhaiskasvattajien näkemyksiä siitä, kuinka digitalisaatio näkyy heidän toiminnassaan. Toisella tutkimuskysymyksellämme haluamme selvittää digitalisaation hyötyjä varhaiskasvatuksessa varhaiskasvattajien näkökulmasta. Haluamme selvittää, millaisina varhaiskasvattajat näkevät kasvaneen ja yleistyneen digitalisaation hyödyt

varhaiskasvatuksessa. Kolmannella tutkimuskysymyksellämme haluamme taas selvittää, millaisina varhaiskasvattajat näkevät digitalisaation haitat varhaiskasvatuksessa.

5.3 Aineiston keruu

Opinnäytetyömme tutkimusmenetelmänä toimi kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Päädyimme kvalitatiiviseen tutkimusmenetelmään, koska teimme tutkimuksen yhteistyössä Luumäen kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Luumäki on paikkakuntana pieni, joten myös varhaiskasvattajien määrä ei ole suuri, joka vaikuttaa myös tutkimusaineistomme kokoon. Vilkan (2015, 97) mukaan toteutettaessa tutkimusta laadullisella tutkimusmenetelmällä tutkimusaineiston laatu on tärkeämpi tekijä kuin tutkimusaineiston määrä. Kvalitatiivisen aineiston keruussa käytetään aineiston riittävyteen, kylläisyyteen, viittaavaa saturaatio-käsitettä. Saturaatio on suomennettu aineiston kylläntymiseksi. *”Saturaatiolla tarkoitetaan sitä, että tutkija alkaa kerätä aineistoa päättämättä etukäteen, miten monta tapausta hän tutkii. Aineisto on riittävä, kun samat asiat alkavat kertautua aineistossa”*. (Hirsjärvi ym. 2009, 182.)

Laadullisen tutkimuksen tavoite ei ole yleistettävyyden samassa merkityksessä kuin määrällisessä tutkimuksessa. Tavoitteena on, että tutkimusaineisto toimii apuvälineenä teoreettisesti mielekkään tulkinnan muodostamisessa. Pienikin määrä tutkimusaineistoa riittää, mikäli analyysi toteutetaan perusteellisesti. Aineiston koko määräytyy kuitenkin sen mukaan, kuinka monta jäsentä tutkittavaan ryhmään sattuu kuulumaan. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään tutkimaan tutkittavaa aihetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tutkittava kohderyhmä valitaan tarkoituksenmukaisesti, ei satunnaisotoksen menetelmää käyttäen (Hirsjärvi ym. 2009, 164). Tärkein asia laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyssä tutkimuksessa on mittarin eli opinnäytetyössämme kyselylomakkeen suunnittelu. Suunnittelu vaatii, että tutkija tietää tutkimuksensa tavoitteen, eli sen mihin kysymyksiin haetaan vastauksia. Kysymysmuotoja voi olla useita, kuten esimerkiksi avoimet ja monivalintakysymykset. (Vilka 2015, 193–194; Hirsjärvi ym. 2009, 198.)

Opinnäytetyömme aineiston keruu toteutettiin Webropol-ohjelman avulla laaditulla strukturoimattomalla kyselylomakkeella. Vastaajat pääsivät vastaamaan kyselymme julkisen internetlinkin kautta. Lähetimme linkin Luumäen päiväkotien esihenkilöille, jotka lähettivät linkin eteenpäin varhaiskasvatuksen työntekijöille. Linkki oli kaikille vastaajille sama, joten kysely pysyi nimettömänä, eikä tällöin voitu tietää kuka on vastannut. Kyselylomakkeen laadinnassa selvyys on tärkeintä, jos haluaa päteviä tuloksia. Laadimme kysymykset niin, että ne merkitsevät samaa kaikille vastaajille, jotta kaikki vastaajat ymmärtäisivät kysymykset samalla tavalla. Kysymyksiä laatiessa kiinnitimme huomiota siihen, että kysymykset ovat

spesifejä. Yleisellä tasolla olevaan kysymykseen voi sisältyä enemmän tulkinnan mahdollisuuksia kuin rajattuun kysymykseen. Pyrimme pitämään kysymykset lyhyinä, koska lyhyitä kysymyksiä on helpompi ymmärtää kuin pitkiä. Kyselylomakkeen kieliasussa kiinnitimme huomiota siihen, että ammattikieltä ja -termejä ei käytetä, koska jotkut vastaajat eivät välttämättä ymmärrä niitä. (Hirsjärvi ym. 2009, 195, 202–203.)

Kyselylomakkeemme sisältää kuusi avointa kysymystä. ”*Avoimien kysymysten tavoitteena on saada vastaajilta spontaaneja mielipiteitä, ja vastaamista rajataan vain vähän.*” Avointen kysymysten avulla ajatellaan saatavan myös esiin näkökulmia, joita ei ole etukäteen osattu ajatella. Kysymyksiä muotoiltaessa kiinnitimme huomiota siihen, että yhdessä kysymyksessä kysytään yhtä asiaa kerrallaan. Näin varmistutaan, että kaikkiin kysymyksiin saadaan vastaus. (Hirsjärvi ym. 2009, 199, 201; Vilkkä 2015, 193–194.)

5.4 Aineiston analysointi

Tarkoituksenamme oli valita sellainen analyysitapa, joka tuo parhaiten vastauksen tutkimustehtäväämme (Hirsjärvi ym. 2009, 221). Opinnäytetyömme pohjautuu saamaamme tutkimusaineistoon. Tämän vuoksi aineistomme on analysoitu induktiivisella eli aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. ”*Sisällönanalyysi perustuu ensisijaisesti induktiiviseen päättelyyn, jota tutkimuksen tarkoitus ja kysymyksenasettelu ohjaavat*”. Analyysissa ei ole tarkoituksena analysoida kaikkea, vaan analyysissa haetaan vastauksia tutkimuksen tarkoitukseen sekä tutkimuskysymyksiin. Analyysissa tarkoitus on ensin purkaa aineisto osiin sekä yhdistää samankaltaiset osat. Tämän jälkeen aineisto pyritään tiivistämään sellaiseksi kokonaisuudeksi, joka vastaa tutkimuksen tarkoitukseen sekä tutkimuskysymyksiin. ”*Oleellista on aineiston tiivistyminen ja abstrahoituminen eli analyysin avulla pyritään kuvaamaan tutkittavaa ilmiötä tiivistetyssä muodossa.*” (Kylmä & Juvakka 2007, 113.) Aineistolähtöisessä tutkimuksessa tutkimuksen pääpaino on aineistossa. Aineistolähtöisessä tutkimuksessa tutkija ei määrää sitä, mikä on tärkeää. Aineistolähtöisyydessä tutkijan tulee pysytellä aineistossa ja tutkijan tulee poissulkea ennakkokäsitykset sekä teoriat. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 15.)

Sisällönanalyysi sopii myös hyvin strukturoimattoman aineiston analyysiin (Sarajärvi & Tuomi 2018, 149). Aineiston analyysissa hyödynsimme myös teemoittelua. Teemoittelu valikoitui yhdeksi analyysin osaksi, koska jo kysymyslomakkeessamme ilmeni tiettyjä teemoja kuten digitalisaation hyödyt ja haitat. Teemoja muodostetaan aineistolähtöisesti etsimällä aineistosta yhdistäviä tai erottavia tekijöitä (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 105). ”*Teemoittelun avulla onkin mahdollista vertailla tiettyjen teemojen esiintymistä aineistossa.*”

Ideana on etsiä aineistosta tiettyä teemaa kuvaavia näkemyksiä.” (Sarajärvi & Tuomi 2018, 101.)

5.5 Luotettavuustarkastelu ja eettiset kysymykset

Opinnäytetyön luotettavuutta arvioidaan validiteetin eli pätevyyden ja reliabiliteetin eli luotettavuuden käsitteillä. *”Pätevässä tutkimuksessa ei saisi olla systemaattista virhettä.”* Tämä tarkoittaa opinnäytetyössämme sitä, millä tavalla varhaiskasvattajat ymmärtävät kyselylomakkeemme kysymykset. Tulokset voivat vääristyä, jos vastaajat eivät ajattele samalla tavalla kuin kyselylomakkeen laatija olettaa. Jo tutkimuksen suunnitteluvaiheessa tulee ottaa validiteetti huomioon, ja olla tarkka muun muassa käsitteiden tarkassa määrittelyssä, kyselylomakkeen huolellisessa suunnittelussa sekä siinä, että kyselylomake kattaa kaikki tutkimuskysymykset. (Hirsjärvi ym. 2009, 232; Vilkkä 2015, 193.)

”Tutkimuksen reliabelius tarkoittaa sen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia.” Reliabiliteettia voi heikentää monet tekijät. Tulkintaongelmia ja tulkinnan kohteita voi tulla eteen useita. Tutkimuksen eri osapuolet tulkitsevat tutkimusta omalla tavallaan, eivätkä nämä tulkinnat usein täydellisesti yhdy. Tosiasioistakin voi syntyä tulkinnallisia erimielisyyksiä. Emme havaitse asioita samalla tavalla, puhumattakaan siitä, että tulkitsisimme niitä samoin. (Hirsjärvi ym. 2009, 229, 231; Vilkkä 2015, 193.) Emme voi olla varmoja esimerkiksi siitä, että kyselylomakkeessamme käytetyt käsitteet ymmärretään vain tietyllä tavalla. Muun muassa digitalisaatio voi tarkoittaa vastaajille eri asioita.

Opinnäytetyömme luotettavuutta voi heikentää myös aineistonkeruumenetelmänä käyttämämme strukturoimaton kyselylomake. Kyselytutkimukseen liittyy usein heikkouksia. Emme voi olla varmoja siitä, ovatko vastaajat suhtautuneet tutkimukseemme vakavasti. On mahdotonta tietää, ovatko he vastanneet huolellisesti ja rehellisesti kyselyymme. Ei ole myöskään selvää, kuinka onnistuneita kysymyksemme olivat vastaajien näkökulmasta. Väärinymmärryksiä on vaikea kontrolloida. Kato eli vastaamattomuus nousi myös opinnäytetyössämme luotettavuuden heikentäväksi tekijäksi. (Hirsjärvi ym. 2009, 195.) Tiedämme, että Luumäen varhaiskasvatuksessa työskentelee noin 35 varhaiskasvattajaa. Saimme vastauksia kymmeneltä kasvattajalta. Emme voi kuitenkaan tietää, kuinka monille päiväkotien esihenkilöt ovat kyselymme lähettäneet. Saturaatio kuitenkin toteutui alhaisesta vastaajamäärästä huolimatta.

Opinnäytetyössämme tutkimuksen kohteena on organisaatio, joten hyvän tutkimustavan mukaista on pyytää organisaatiolta tutkimuslupa (Arene 2020, 21). Tutkittavilta tulee saada tutkimukseen osallistumisesta suostumus. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 22). *”Osallistujien tulee saada tietoa tutkimuksen sisällöstä, henkilötietojen käsittelystä ja*

tutkimuksen käytännön toteutuksesta.” Informaatio tulee antaa tutkittavan ymmärtämällä kielellä kirjallisessa tai sähköisessä muodossa. Tutkimukseen osallistuessaan tutkittavalla henkilöllä on oikeus osallistua vapaaehtoisesti mutta myös kieltäytyä. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 8–9.) Tutkimustietojen käsittelyssä tutkijan tulee huomioida tarkasti luottamuksellisuus ja anonymiteetti. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 23).

Hyvä tieteellinen käytäntö edellyttää perustietoja tieteellisestä kirjoittamisesta sekä viittauskäytänteistä. Plagiointi on tekijänoikeuslaissa kielletty. Plagiointi tarkoittaa luvaton lainaamista toisen henkilön tuotannosta ilman alkuperäisen lähteen asianmukaista kertomista. Myös anastaminen on hyvän tieteellisen käytännön vastaista. ”*Anastaminen on plagiointia laajempi käsite, ja se tarkoittaa toisen henkilön tutkimustuloksen, -idean, -suunnitelman, -havaintojen tai -aineiston oikeudetonta esittämistä tai käyttämistä omissa nimissä.*” (Arene 2020, 23.) Tieteellisen toiminnan väärinkäytökset voivat tulla ilmi myös tekaistuin tuloksina sekä tulosten väärentämisinä. Tutkimustulosten eettinen raportointi tarkoittaa avoimuutta, rehellisyyttä sekä tarkkuutta tutkimuksen kaikkien vaiheiden raportoinnissa. Tutkimustulosten raportointi on tutkimuksen tekijöiden eettinen velvoite. (Kylmä & Juvakka 2007, 137, 154.)

Huolehdimme läpi opinnäyteprosessin, että vastaajien anonymiteetti säilyy. Lähetimme kyselyn osallistujille yleisellä linkillä, jotta osallistujia ei voida tunnistaa ja näin anonymiteetti turvattiin. Ennen opinnäytetyöprosessin aloittamista huolehdimme kuntoon tutkimusluvan. Lähetimme opinnäytetyöhön osallistuville saatekirjeen, jossa kerroimme osallistumisen vapaaehtoisuudesta, anonymiteetistä sekä opinnäytetyön tarkoituksesta. Kerätyt aineistot hävitettiin asianmukaisesti, eikä kukaan muu päässyt niihin käsiksi, kuin opinnäytetyön tekijät. Kirjoitusprosessissa olimme tarkkoja eettisestä raportoinnista. Kiinnitimme tarkkaa huomiota lähdeviitteisiin ja -luetteloon sekä tutkimustulosten rehelliseen ja tarkkaan raportointiin.

6 Opinnäytetyön tulokset

6.1 Digitalisaation vaikutukset varhaiskasvatuksen työmenetelmiin ja arkeen

Vastauksista kävi ilmi, että digitalisaatio on rikastuttanut monella tapaa varhaiskasvatuksen työ- sekä opetusmenetelmiä. Lisäksi digitalisaation katsottiin helpottaneen tiedonhankintaa. Muun muassa tablettien, tietokoneiden sekä kännyköiden merkitys koettiin suuremmaksi kuin ennen. Tämä näkyi vastaajien mielestä erilaisten opetuspelien ja sovellusten käytön lisääntymisenä. Eräät vastaajista kuvasivat digitalisaation vaikutuksia seuraavasti:

Tiedonhankinnasta on tullut helpompaa ja nopeampaa.

Sähköposti ollut käytössä aina, mutta viime vuosien aikana teknologia ja älylaitteet ovat lisääntyneet vuosi vuodelta.

Käytän lapsen kanssa netistä löytyvää materiaalia sekä lataan ilmaisia opetuspelejä ipadille, joita pelataan muun työskentelyn ohella.

Digitalisaatio on vaikuttanut myös varhaiskasvatuksen dokumentoinnin ja kirjaamisen menetelmiin. Dokumentoinnin tärkeimmiksi menetelmiksi nousivat valokuvaus sekä videokuvaaminen. Puolestaan kirjaamisen tärkeimmiksi sekä uusimmiksi menetelmiksi nousi vastauksissa Wilma, Daycare- sovellus sekä Peda.net. Wilman kautta vanhemmat pääsevät lukemaan päiväkodin tiedotteita sekä viestimään varhaiskasvattajien kanssa digitaalisesti. Daycare- sovelluksen avulla puolestaan varhaiskasvattajat pääsevät kirjaamaan lapset kännykällä sisään lapsen tullessa päiväkotiin ja ulos lapsen lähtiessä päiväkodista. Peda.net:iin kirjataan kaikki oleellinen tieto varhaiskasvatuksen toiminnasta sekä varhaiskasvattajat voivat työstää siellä muilta piilotettuja kasvunkansioita.

Kännyköitä käytetään jatkuvasti. Lapset kirjataan sisään ja ulos, hoitoajat tulee sähköisesti, wilma-viestit. Vasun ja tuen asiakirjat Wilmassa. Keskustelut voidaan pitää etänä. Ped.dokumentointia tehdään peda.netissä päivittäin tai viikoittain eli lapsia kuvataan toiminnoissa. Sähköiset kasvun kansiot käytössä. Lapset käyttävät iPadia kuvaamiseen.

Wilma toimii aktiivisena yhteydenpito- ja viestittelykanavana kodin ja henkilöstön välillä (wilmaviestit, tiedotteet). Wilmaan kirjataan myös lapsen asiakirjat, Vasut, opsit ja mahdolliset pedagogiset arviot ja -selvitykset.

6.2 Digitalisaation hyödyt varhaiskasvatuksessa

Digitalisaation hyödyt nähtiin moninaisina varhaiskasvatuksessa. Vastauksissa kävi ilmi, että paperityöt ovat siirtyneet lähes kokonaan digitaaliseen muotoon. Tämän vuoksi koettiin, että aikaa jää enemmän perustyöhön, kun paperityöt ovat vähentyneet. Lisäksi aikaa koettiin säästyvän nykyään toteuttavissa etäpalavereissa, kun matkustamiseen ei tarvitse

käyttää aikaa. Digitalisoitumisen myötä myös tiedon saanti nähtiin helpompana, kun tietoa on koko ajan saatavilla erilaisten digitaalisten laitteiden myötä.

Kaikki tieto mukana koko ajan. Työ selkeytyy ja paperin pyöriksen väheneminen antaa aikuisille aikaa olla lasten kanssa. Etäkeskustelut jättävät matkustusajan pois.

Ei tarvitse enää tehdä paperista arkistointia niin paljon kuin ennen. Useampi ihminen pystyy hyödyntämään ja työstämään esim. samaa dokumentointia tai pedagogisia kuvauksia lapsista.

Vastauksissa korostui opetuksen monipuolistuminen. Internetistä on helppo löytää valmiita materiaaleja opetustuokioihin hyödynnettäviksi omien suunnitelmien tukena. Myös erilaiset digitaaliset laitteet kuten iPadit nähtiin tärkeänä osana opetuksen monipuolistumista. Vastauksista kävi ilmi myös se, että digitaalisten laitteiden hyödyntäminen opetuksessa voi innostaa lapsia toimintaan.

Digitalisaatio on laajentanut, rikastuttanut ja monipuolistanut sekä lapsen taitoa oppia/opetella uusia asioita että vahvistaa jo opittua.

Oppimisen pelillistäminen digitaaliseen muotoon motivoi joitakin lapsia uudella tavalla.

Yhtenä tärkeimpänä hyötynä vastaajat kokivat viestinnän helpottumisen. Vastausten perusteella digitalisaatio on myös monipuolistanut vuorovaikutuksen mahdollisuuksia. Etenkin viestintä vanhempien kanssa nähtiin helpottuneen. Sähköiset viestintäkanavat nopeuttavat tiedonkulkua sekä poistavat ajan ja paikan tuomia rajoituksia. Vanhempiin on helpompi saada yhteyttä ja vanhemmat voivat vastata miten ja milloin heille sopii.

Helpottaa viestintää esim. vanhempien kanssa suoraan (wilmaviestit hyvä).

Laajentanut yhteydenpidon ja vuorovaikutuksen mahdollisuuksia.

6.3 Digitalisaation haitat varhaiskasvatuksessa

Vaikka digitalisaatio koettiin hyödylliseksi, näkivät vastaajat sen tuovan myös haittoja. Yhtenä suurimpana haittana nähtiin laitteiden toimimattomuus. Vastaajat kokivat tällöin ajan menevän niin sanotusti hukkaan, kun laitteita yritetään saada toimimaan. Lisäksi vastauksista toiseksi suureksi haitaksi sekä myös huoleksi nousi lasten ruutuajan lisääntyminen. Vastaajat miettivät lasten ruutuajan tulevan liian korkeaksi, jos laitteita käytetään niin kotona kuin päiväkodissakin. Ei voida kuitenkaan tietää, kuinka paljon lapset käyttävät digitaalisia laitteita kotona.

Haitat ilmenevät, kun ohjelmat eivät toimi. Aika menee silloin "säätämiseen" tekniikan kanssa.

Osa lapsista voi olla kotona paljon eri digilaitteiden ääressä, joten varhaiskasvatus voi olla sitä muuta aikaa. Ruutuajan lisääntymistä ei haluaisi ottaa omalle kontolleen.

Vastauksista kävi ilmi myös se, että omat asenteet vaikuttavat siihen, miten digitalisaatiota hyödynnetään omassa työssä vai hyödynnetäänkö ollenkaan. Vastaajat kokivat mahdollisen teknisen osaamattomuuden kuormittavaksi sekä turhauttavaksi, jos tekniset laitteet nähtiin vieraina ja vaikeakäyttöisinä. Työntekijöiden tulee kuitenkin osata käyttää digitaalisia laitteita, joten niiden käytön opetteleminen on pakollista.

Oma teknologiaosaamiseni on huonoa, työ opettanut ja tehnyt rohkeammaksi, mutta sormi on suussa jos tulee joku ongelma... Erilaisien ja uusien tapojen opettelu on toisaalta kuormittavaa, kun ei osaa / ymmärrä teknologian kieltä. Turhauttaa, kun ei osaa tai ymmärrä.

6.4 Kehittämisideat

Vastauksista nousi esiin myös kehittämisideoita digitalisaation hyödyntämiseen varhaiskasvatuksessa. Vastaajat toivoivat lisää konkreettisia neuvoja ja vinkkejä digitalisaation käyttöön. Myös koulutukset koettiin tärkeiksi keinoiksi digitaalisten taitojen kartoittamiseen sekä ylläpitämiseen. Vastauksista ei kuitenkaan noussut konkreettisia koulutusideoita tai -ehtouksia. Vastaajat toivoivat myös digitaalisten perustaitojen ylläpitämistä eri keinoin varhaiskasvatuksen arjessa.

Varhaiskasvattajana kaipaen enemmän koulutusta ja konkreettisia neuvoja ja vinkkejä digitalisaation lisäämiseksi.

Mediataitoja tulisi opettaa enemmän ja korostaa niiden tärkeyttä (ikärajat ja turvallisuus, nettikiusaaminen, muistaa irtaantumisen laitteista).

Lähinnä toivon, että koko varhaiskasvatuksen henkilöstöllä olisi ainakin perustaidot digitalisaatiosta hallussa, ja että sitä hyödynnetään arjessa. Tietysti on mukava itsekin oppia uusia tapoja ja tekniikoita.

7 Yhteenveto

7.1 Johtopäätökset

Halusimme tässä opinnäytetyössä selvittää, miten digitalisaatio on vaikuttanut varhaiskasvatuksen työmenetelmiin sekä millaisia digitalisaation hyödyt ja haitat ovat varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea tieto- ja viestintäteknologista osaamista. ”*Lasten kanssa tutkitaan ja havainnoidaan tieto- ja viestintäteknologian roolia sekä tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologisiin välineisiin, sovelluksiin ja peleihin.*” Varhaiskasvattajat ohjaavat lapsia tieto- ja viestintäteknologian monipuoliseen sekä turvalliseen käyttöön. (Opetushallitus 2018, 26.)

Digitalisaation nähtiin monipuolistuttaneen sekä rikastuttaneen varhaiskasvatuksen työmenetelmiä. Suurimpana muutoksena koettiin älylaitteiden kuten tablettien, tietokoneiden sekä kännyköiden käytön lisääntyminen. Tämän vuoksi myös tiedonhankinta, kirjaaminen sekä dokumentointi ovat helpottuneet. Lisäksi älylaitteiden myötä erilaiset opetuspelit sekä sovellukset ovat tulleet osaksi varhaiskasvatuksen työmenetelmiä. Vastausten perusteella voidaan todeta, että digitalisaatio on vaikuttanut monin tavoin varhaiskasvatukseen arkeen.

Digitalisaation vaikutukset koettiin suurimmaksi osaksi positiivisina. Paperityöt sekä läsnäoloa vaativat palaverit ovat vähentyneet digitalisaation myötä. Tämän vuoksi aikaa jää enemmän varhaiskasvatustyöhön. Lisäksi vanhempien kanssa viestiminen ei katso enää aikaa eikä paikkaa sähköisten viestintäkanavien ansiosta. Myös internet on nykyään suurena apuna toiminnan suunnittelussa, joten suunnitelmien tekeminen on helpottunut. Kun digitalisaatio on monipuolistanut työmenetelmiä, lapset saavat uudenlaisia oppimiskokemuksia. Tämä voi innostaa lapsia osallistumaan toimintaan.

Digitalisaatio on tuonut mukanaan myös haittoja varhaiskasvatukseen. Vaikka aika ja sen säästyminen koettiin positiivisena, nähtiin aika osaltaan myös haittana. Digitaaliset laitteet voivat säästää aikaa, mutta niiden toimimattomuus voi myös viedä aikaa varhaiskasvatustyöltä. Lisäksi digitaalisten laitteiden käytön osaamattomuus voi olla turhauttavaa. Laitteet voidaan nähdä usein vieraksi ja vaikeakäyttöisiksi. Tämä voi johtaa digitaalisten laitteiden käyttämättömyyteen. Digitaalisten laitteiden lisääntyessä myös ruutuaika kasvaa lapsilla helposti. Liiallinen ruutuaika on lapselle haitallista. Kahdesta viiteen vuotiaille lapsille päivittäistä ruutuaikaa saisi olla korkeintaan tunti. Puolestaan kuusivuotiaille ja sitä vanhemmille lapsille tärkeää on johdonmukaiset rajat ruutuajan käytölle. Tällä pyritään siihen, ettei hyvinvoinnille tärkeää toimintaa syrjäytetä liiallisella ruutuajalla. (Kaartokallio 2020, 4.)

Digitalisaatio näkyy varhaiskasvatuksen arjessa monin eri tavoin. Se on tuonut varhaiskasvattajille uusia työmenetelmiä sekä osaltaan näin helpottanut työntekoa. Digitalisaation

haitat ovat myös kuitenkin näkyvissä varhaiskasvatuksen arjessa. Koska digitalisaatio tulee olemaan pysyvä osa varhaiskasvatusta, on tärkeää, että varhaiskasvattajille annetaan mahdollisuuksia osallistua erilaisiin koulutuksiin, jotka tukevat ja ylläpitävät digitaalista osaamista. Digitalisaation merkitys nähtiinkin suurena varhaiskasvatuksessa. Kaikki kirjalliset työt ovat siirtyneet jo nyt digitaaliseen muotoon. Yhteiskunnan kehittyessä digitaalisuus ei tule vähenemään, vaan kasvamaan. Tällöin digiosaaminen nousee entistä oleellisemmaksi ja tärkeämmäksi myös varhaiskasvatuksessa.

7.2 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa tietoa digitalisaation vaikutuksista sekä merkityksestä varhaiskasvatuksen arjessa. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Luumäen kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Opinnäytetyössä aihetta tarkasteltiin kasvattajien näkökulmasta 3–6-vuotiaiden ryhmissä. Tavoitteena oli saada selville, onko digitalisaatio vaikuttanut varhaiskasvatukseen, ja jos on, niin millä tavoin. Tavoitteena oli myös tuottaa tietoa Luumäen kunnan varhaiskasvattajille digitalisaation merkityksestä varhaiskasvatuksessa. Halusimme tutkimuksessamme saada mahdollisimman avoimia ja laajoja vastauksia. Tämän vuoksi päädyimme avoimeen kyselylomakkeeseen. Kyselyssämme emme rajanneet vastausvaihtoehtoja, vaan pyrimme pitämään kysymykset mahdollisimman avoimina.

Opinnäytetyön aihe valikoitui opinnäytetyön tekijöiden omista mielenkiinnon kohteista varhaiskasvatukseen sekä digitalisaatioon. Lähdimme tutkimaan aihetta myös siksi, että olemme huomanneet kuinka entistä nuoremmat lapset käyttävät jo älylaitteita. Entistä mielenkiintoisemman sekä ajankohtaisemman aiheesta teki maailmanlaajuisesti pandemiaksi levinnyt COVID-19 eli koronaviruspandemia. Digitalisoituminen nousi nopeasti lyhyessä ajassa entistä ajankohtaisemmaksi aiheeksi, joka kosketti monia, myös varhaiskasvatuksen kenttää.

Opinnäytetyöprosessi eteni suurimmaksi osin suunnitelmien sekä aikataulun mukaisesti. Saimme opinnäytetyösuunnitelman valmiiksi sekä tutkimusluvan yhteistyökumppaniltamme kesään 2020 mennessä. Koska teimme tutkimuksen yhteistyössä pienen kunnan varhaiskasvatuksen kanssa, päädyimme laadulliseen tutkimukseen. Varhaiskasvattajien määrä ei olisi riittänyt määrällisen tutkimuksen toteuttamiseen. Aloitimme aineiston keruun syksyllä 2020. Suunnitelmanamme oli pitää kyselyä auki kuukausi, mutta jouduimme pidentämään vastausaikaa toisella kuukaudella, jotta saimme tarpeeksi laajan tutkimusaineiston. Tammiukuussa 2021 aloitimme kirjoittamis- sekä analysointiprosessin. Aineiston analysointi tuntui ajatuksena haastavalta, mutta toteutus onnistui kuitenkin luontevasti. Valitsemamme analysointimenetelmä teemoittelu, osoittautui osuvaksi, koska aineistosta nousi selvästi esiin tiettyjä teemoja. Myös kirjoittamisprosessi sujui luontevasti. Vaikka aiheestamme löytyi

niukasti tutkimuksia, löytyi digitalisaatiosta sekä varhaiskasvatuksesta omina aiheinaan paljon tietoa.

Opinnäytetyömme keskeisimmät tulokset tukivat pääosin aikaisempien tutkimusten tuloksia. Digitalisaatio on tullut jäädäkseen, ja se myös kehittyy jatkuvasti. Mediakasvatus on jo osaltaan juurtunut osaksi varhaiskasvatuksen toimintaa. Jo varhaiskasvatuksessa oppimisympäristöt ovat tulvillaan erilaisia digitaalisia laitteita ja sovelluksia. Myös meidän opinnäytetyömme tuloksista nousi esille erilaisten digitaalisten laitteiden sekä sovellusten käytön lisääntyminen. Tämä korostaa digitaalisten taitojen tärkeyttä nyt ja tulevaisuudessa. Jokaisen työntekijän tulee iästä huolimatta opetella käyttämään tietoteknisiä laitteita ja ylläpitämään digitaalisia taitojaan.

Mielestämme alussa asettamamme tavoitteet saavutettiin. Kyselyrunkomme oli onnistunut, koska vastaukset antoivat kattavan sekä laajan vastauskokonaisuuden digitalisaation vaikutuksista sekä merkityksestä varhaiskasvatuksessa. Digitalisaatio oli vastausten mukaan muuttanut varhaiskasvatuksen työmenetelmiä sekä toimintatapoja Luumäellä. Saimme luotua napakan tietopakettin digitalisaation vaikutuksista varhaiskasvatuksessa, jota Luumäen varhaiskasvattajat voivat hyödyntää työssään tarvittaessa. Jatkotutkimusideoina voitaisiin kartoittaa kasvattajien nykyisiä digitaalisia taitoja sekä millaista digiosaamista varhaiskasvatuksen ammattilaisten koulutukset tuottavat.

Lähteet

- Arene 2020. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 21.1.2021. Saatavilla http://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULU-JEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?_t=1578480382
- Drigas, A. & Kokkalia, G. 2017. ICTs and Special Education in Kindergarten. *International Journal of Emerging Technologies in Learning* 9 (4), 35–42. Viitattu 12.1.2021. Saatavilla <https://online-journals.org/index.php/i-jet/article/view/3662/3213>
- Eronen, S., Jaskari, M. & Kalmi, P. 2020. Pelillisuus innostamassa oppimaan. Tuloksia kyselystä Vaasan yliopiston opetushenkilökunnalle. Viitattu 12.1.2021. Saatavilla <https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/10654/978-952-476-911-2.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Ilmarinen, V. & Koskela, K. 2015. Digitalisaatio. Yritysjohdon käsikirja. Helsinki: Talentum.
- Itkonen, J. 2015. Kiihdyttääkö digitalisaatio talouskasvua?. Viitattu 9.4.2020. Saatavilla <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2015-2/kiihdyttaako-digitalisaatio-talouskasvua/>
- Kaartokallio, S. 2020. Varhaiskasvatusikäisten lasten digitaalisen median käyttö ja sen tukeminen kodin ja päiväkodin yhteistyössä. Vanhempien ja päiväkodin henkilöstön näkemyksiä. Helsingin yliopisto. Kasvatustieteiden maisteriohjelma. Pro gradu -tutkielma.
- Koironen, I., Räsänen, P. & Södergård, C. 2016. Mitä digitalisaatio on tarkoittanut kansallisen näkökulmasta? *. *Talous ja yhteiskunta* 3/2016, 24–29.
- Koivula, M. & Mustola, M. 2017. Varhaiskasvatuksen digiloikka ja muuttuva sukupolvijärjestys? Jännitteitä lastentarhanopettajien ja lasten kohtaamisissa digitaalisen teknologian äärellä. *Kasvatus & Aika* 11(3), 37–50.
- Kokkalia, G., Drigas, A., Economou, A. & Roussos, P. 2017. Screening Tools for Kindergarten Children. *International Journal of Recent Contributions from Engineering, Science & IT* 5 (4), 76–87. Viitattu 12.1.2021. Saatavilla <https://online-journals.org/index.php/i-jes/article/view/8013/4743>
- Kortelainen, J. & Ratinen, T. 2019. Digitalisaatio ja vammaispalveluiden johtamisen etiikka. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveystieteiden YAMK-tutkinto. Opinnäytetyö.
- Kylmä, J. & Juvakka, T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

- Li, X. 2018. Design and Application of Children's Entertainment Education Software in Preschool Education. *International Journal of Emerging Technologies in Learning* 13 (7), 201–213. Viitattu 10.1.2021. Saatavilla <https://online-journals.org/index.php/i-jet/article/view/8809/5049>
- Lindgren, J., Mokka, R., Neuvonen, A. & Toponen, A. 2019. *Digitalisaatio. Murroksen koko kuva*. Helsinki: Tammi.
- Mikelić Preradović, N., Lešin, G. & Boras, D. 2017. The Role and Attitudes of Kindergarten Educators in ICT-Supported Early Childhood Education. *TEM Journal* 6 (1), 162–172. Viitattu 10.1.2021. Saatavilla http://www.temjournal.com/content/61/TemJournalFebruary2017_162_172.pdf
- MLL 2017. Mannerheimin lastensuojeluliitto. Media varhaiskasvatuksessa. Tukea tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamiseen. Viitattu 10.4.2020. Saatavilla https://dzmdrer-wnq2zx.cloudfront.net/prod/2017/06/28154551/media_varhaiskasvatuksessa_nettiin.pdf
- Nyfelt, T. 2019. Digitalisaation vaikutus työhyvinvointiin varhaiskasvatuksessa. ”Mua siis harmittaa, kun mun Pinterest on jumissa.”. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Sosiaali- ja terveysalan palvelujen ja liiketoiminnan johtaminen. Opinnäytetyö.
- Opetushallitus. 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Määräykset ja ohjeet 2018:3a. Helsinki. PunaMusta Oy.
- Opetushallitus. 2020a. Koulutus ja tutkinnot. Varhaiskasvatus. Viitattu 8.4.2020. Saatavilla <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatus>
- Opetushallitus. 2020b. Koulutus ja tutkinnot. Varhaiskasvatus. Mitä on varhaiskasvatus?. Viitattu 8.4.2020. Saatavilla <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>
- Papadakis, S., Vaiopoulou, J., Kalogiannakis, M. & Stamovlasis, D. 2020. Developing and Exploring an Evaluation Tool for Educational Apps (E.T.E.A.) Targeting Kindergarten Children. *MDPI. Sustainability* 12 (4201). Viitattu 13.1.2021. Saatavilla <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/10/4201/htm>
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2009. Menetelmäopetuksen tietovaranto Kvali-MOTV. Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston julkaisuja 2009. Tampere. Viitattu 15.4.2020. Saatavilla <https://www.fsd.tuni.fi/fi/tietoarkisto/julkaisut/kvalimotv.pdf>
- Salomaa, S. 2016. Mediakasvatustietoisuuden jäsentäminen varhaiskasvatuksessa. *Varhaiskasvatuksen Tiedelehti. Journal of Early Childhood Education Research* Vol. 5 No. 1, 136–161.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016. Digitalisaatio terveyden ja hyvinvoinnin tukena. Sosiaali- ja terveysministeriön digitalisaatiolinjaukset 2025. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2016:5. Helsinki.

THL 2020. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen. Osallisuuden edistäminen. Pelillisyyden hyödyntäminen sosiaalityössä. Viitattu 12.1.2021. Saatavilla <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-edistamisen-mallit/uudista-asiakastyota-luovasti-ja-leikkisasti/pelillisyyden-hyodyntaminen-sosiaalityossa>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 3/2019. Viitattu 21.1.2021. Saatavilla https://tenk.fi/sites/default/files/202101/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018.

Vantaan kaupunki. 2015. Varhaiskasvatus. Tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen käytön strategia. Viitattu 10.4.2020. Saatavilla https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/123210_vaka-tvt-strategia-5.11-verkko.pdf

Varhaiskasvatuslaki 540/2018.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sosiaali- ja terveysala

Saatekirje

Hyvä Luumäen varhaiskasvatuksen työntekijä,

Olemme sosionomiopiskelijat Heli Kaltto ja Ninni Kyllönen LAB- ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyön varhaiskasvattajien näkemyksistä digitalisaatiosta varhaiskasvatuksessa 3-6-vuotiaiden ryhmissä. Tarkoituksena on kerätä näkemyksiä sähköisellä Webropol-kyselyllä. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa Luumäen kunnan varhaiskasvattajille digitalisaation merkityksestä varhaiskasvatuksessa.

Pyydämmekin teitä käyttämään hetken ajastanne ja vastaamaan kyselyyn. Kyselyyn osallistuminen tapahtuu anonyymisti. Osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Kyselyyn vastatessanne ei tarvitse olla digitalisaation ammattilainen, vaan haluamme teidän omia mielipiteitäne. Kysely toteutetaan syksyllä 2020. Kerätty aineisto hävitetään opinnäytetyömme valmistumisen jälkeen.

Vastauksenne ovat meille tärkeitä. Vastausten pohjalta Luumäen kunnan varhaiskasvatus saa tietoa digitalisaation nykytilanteesta ja mahdollisista kehitysideoista varhaiskasvatuksessa. Hyödynnämme vastauksianne myös opinnäytetyömme raportoinnissa.

Alta löytyvät myös yhteystietomme mahdollisten lisätietojen kysymistä varten.

Kiitos yhteistyöstänne!

Ystävällisin terveisin,

Heli Kaltto
heli.kaltto@student.lab.fi

Ninni Kyllönen
ninni.kyllonen@student.lab.fi

Liite 2. Kyselylomake

Digitalisaation vaikutukset ja merkitys Luumäen kunnan varhaiskasvatuksessa

1. Millä tavoin digitalisaatio mielestäsi näkyy päiväkodin arjessa?

2. Missä tilanteissa digitalisaatio näkyy päiväkodin arjessa? (esim. opetustilanteissa yms.)

3. Millaisina koet digitalisaation hyödyt työssäsi?

4. Millaisina koet digitalisaation haitat työssäsi?

5. Kuinka työmenetelmäsi ovat muuttuneet teknologian myötä? (esim. tabletit yms.)

--

6. Millaisia kehitysideoita sinulla on digitalisaatioon liittyen varhaiskasvatuksessa?

